

buddet.

Skal priserne på bl.a. nordmannsgran-juletræer og nobilis klip undgå samme udvikling, kræver det at nye markeder opstår og gamle fastholdes.

Hvorledes prisudviklingen på juletræer og klippegrønt bliver, overlades til læserens eget skøn. Set i relation til en investeringsberegning er det jo netop investors opgave at forudse udviklingen, før den kommer.

I det omtalte investeringsprogram er det udover alternative udbytteudfald også muligt at inddrage forventede prisudviklinger på produktionsfaktorer og produkter. Da der således regnes i løbende priser er grundlaget for kapitalværdiberegningen en nominal rentefod.

Det er efter-skat beløbene, der har den største interesse for dem, der påtænker at investere i en juletræskultur.

De forventede efter-skat beløb skal diskonteres med en nominal efter-skat rentefod. Vælges en nominal før-skat rentefod på f.eks. 15% og er investors marginalsattesats på 60%, fås en nominal efter-skat rentefod på 6% ($15\% \times (1 - 0.60)$).

Den valgte rentefod (her 15%) kan sammenholdes med markedsrenten (f.eks. bankrenten). Ved en eventuel låntagning taler man altså samme "sprog" som bankfolk, der ellers ofte er skeptiske over skovbrugets traditi-

onelle investeringskalkuler, hvor kalkulationsrentefoden er et par procent - selv om man forklarer, at det er en realrentefod der benyttes.

Eksempler

Her vises grafisk resultaterne af 2 alternative investeringsforløb for juletræskulturer i skoven (om juletræskulturer på landbrugsjorder (se næste artikel)). Søjlerne viser de diskonterede årlige efter-skat dækningsbidrag i løbet af omdriften. Figurerne udtrykker dermed likviditetsprofilen for de pågældende investeringer. Sum-søjlen udtrykker kapitalværdien - altså den værdi investeringen har for investør ud fra de givne forudsætninger.

Eksempel 1

I figuren ses det økonomiske resultat af en intensivt drevet pyntegrøntbevoksning.

Inflationen i samfundet og prisudviklingen på produktionsfaktorerne er skønnet til $3\frac{1}{2}\%$ pr. år, og prisudviklingen på træerne forventes at blive $4\frac{1}{2}\%$.

De samlede anlægs- og plejeomkostninger ventes at blive 89.800 kr. (løbende før-skat priser). Udbytteprocenten er sat til 60% med en jævn kvalitetsfordeling. Træerne høstes fra 7 til 10 år efter anlæg.

Priserne er jvf. de vejledende brutto-

priser ÷ 25% grossistrabat. Rentefoden er 12% og marginalsattesatsen er 56%.

Eksempel 2

I figuren ses udfaldet af en alternativ investeringsberegning.

Inflationen er her sat til 5%. Prisen på produktionsfaktorerne forventes at stige med 6%. Kulturen er mindre intensivt drevet og på en mindre velegnet lokalitet. Anlægs- og plejeudgifter er her på 72.800 kr.

Udbytteprocenten er sat til 40% med $\frac{1}{4}$ I'er, $\frac{1}{3}$ II'er og $\frac{1}{2}$ III'ere. Høstår og priser er som ovenfor, men prisudviklingen skønnes kun at blive 3%.

Rentefoden er 20% og den marginale sattesats 68% (i forhold til ovenfor forlanger investør en højere forrentning og bliver hårdere beskattet).

På figurerne er kapitalværdien som nævnt angivet ved "sum-søjlen". Den værdi investeringen har for investør i dag, før kulturen bliver anlagt, er i eksempel 1 godt 40.000 kr. og i eksempel 2 knapt 3.300 kr. - altså en klækkelig forskel. Eksemplerne er blot to blandt mange mulige. En personal computer vil give mulighed for at bruge et standardprogram, der - fodret med lokale forudsætninger - kan være til stor gavn som analyse- og beslutningsstøttende værktøj.

Ændrede afskrivningsregler for pyntegrønt på markjorder

Af Steen Forum

Fra 1982 til 1986 har man ved indkomstopgørelsen kunnet fratække udgifter til nyplantning af træer bestemt til anvendelse som juletræer eller klippegrønt på markjorder. Med virkning fra 1. september 1986 har statsskattedirektoratet ændret fradragsreglerne, hvilket har forringet økonomien i pyntegrønt-

produktionen udenfor skovgården.

De nye regler

Nu skal udgifterne til planter og plantning på hidtil ikke tilplantede arealer afskrives med indtil 10% om året. Hvis udgifterne ikke overstiger 20.000 kr. årligt pr. ejendom kan beløbet dog fra-

drages i det indkomstår, det bliver afholdt.

De efterfølgende udgifter til kulturpleje og høst kan fratækkes i det år de falder. Derimod medregnes de øvrige anlægsudgifter (f.eks. forudgående sprøjtninger) i plantningsudgiften.

Afskrivningen med 10% over 10 år sker på et *ikke*-pristalsreguleret grundlag. Såfremt kulturen afdrives eller sælges før det 10. år kan restbeløbet afdrages i rydnings- eller salgsåret.

Gentilplantning

Når den anlagte pyntegrøntkultur erstatter et tilsvarende areal med pyntegrønt på ejendommen opfattes det som gentilplantning og udgifterne kan da fratrækkes i anlægsåret. Ved gentilplantningen vil skattemyndighederne normalt acceptere en arealudvidelse på indtil 10%.

Det er ikke afgørende om gentilplantningen foretages et andet sted på ejendommen eller om eksempelvis en nobilis klippegrøntbevoksning erstatter en nordmannsgran juletræskultur.

Disse regler vedrørende gentilplantning gælder dog kun når det tidligere pyntegrøntareal er anlagt før 1982. Er den tidligere kultur af den nuværende ejer afskrevet efter 1982- eller 1986-reglerne skal afskrivningen ske efter de nye regler.

Grænsebeløb

For de, som påtænker at starte en mindre pyntegrøntproduktion på landbrugsjord, er der et par forhold, som er værd at mærke. Det nævnte beløb på 20.000 kr. er ikke en bundgrænse. Så snart udgifterne til planter og plantning overstiger 20.000 kr., skal hele beløbet afskrives efter de nye regler. Udføres plantningen af ejeren selv, skal arbejdsindsatsen ikke værdisættes.

Afhængigt af de øvrige anlægsudgifter, planteprijs og -afstand vil det derfor være muligt at tilplante ca. 1 ha årligt uden at grænsebeløbet på 20.000 kr. overskrides.

Hegnsudgiften

De nye bestemmelser ændrer ikke ved afskrivningsmåden for et eventuelt hegn. På landbrugsejendomme skal udgifterne til hegn om en pyntegrøntkultur fratrækkes på et pristalsreguleret grundlag over hegnets levetid. Det vil for juletræskulturer normalt sige én omdrift og i klippebevoksninger 10 år. Pristallet fastsættes årligt af skattemyndighederne på grundlag af inflationen i samfundet.

Konsekvenserne

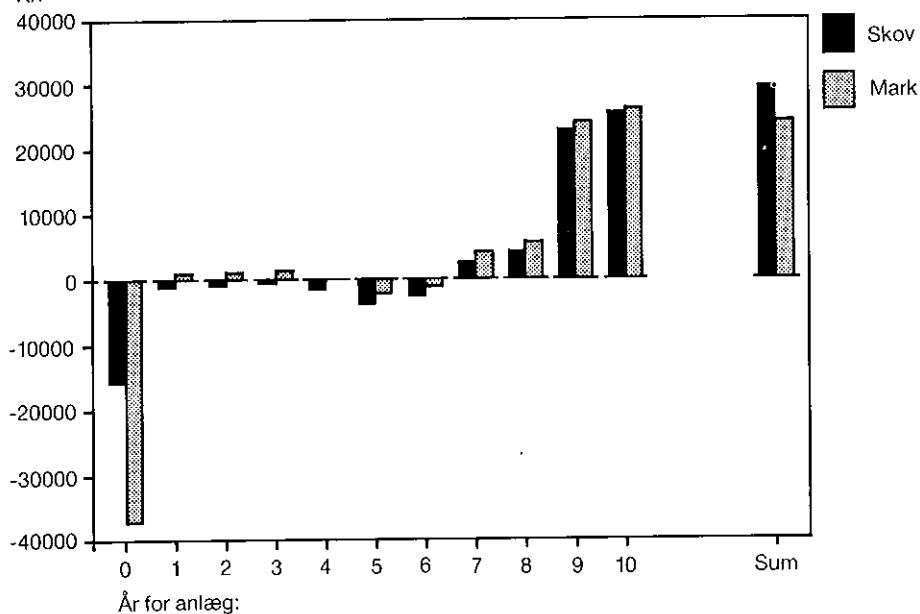
Hvad betyder disse forskellige afskrivningsregler for økonomien i en pyntegrøntkultur inden og uden for skovgærdet - alt andet lige?

Spørgsmålet er her belyst ved at opstille to omsætningsbalancer¹⁾. Forskellene

Likviditetsprofil juletræskultur:

DB/år disk. skov og mark

Kr.

skyldes alene afskrivningsreglerne. Både i skoven og på landbrugsjorden tilplantes 1 ha med 5.900 nordmannsgraner.

De første træer forventes fældet efter 7 år og den endelige afdrift sker efter 10. år. Udbytteprocenten forventes at blive 60% fordelt med 15% I'ere, 25% II'ere og 20% III'ere. Salgsprisen er fastsat ud fra de vejledende bruttopriser - 25% grossistrabat. Den samlede netto på rod indtægt påregnes at blive 281:200 kr. De samlede anlægs- og plejeomkostninger er sat til 89.900 kr., heraf 10.300 kr. til hegn, 8.900 kr. til planter og 20.000 kr. til øvrige anlægsudgifter (De øvrige anlægsudgifter - f.eks. udgifter til jordbearbejdningen vil ofte være mindre på markjorder, end de er sat til her).

Beløbene i omsætningsbalancen er beregnet på grundlag af løbende priser. Inflationen i samfundet og prisudviklingen på produktionsfaktorerne (arbejdskraft, sprøjtemidler osv.) forventes at blive 3½%. Træernes salgspris stiger i kalkulen med 5% årligt.

Der er regnet med en marginaltrækprocent på 60. I skovinvesteringen beskattes/fradrages indtægter og udgifter i det år de forventes at falde. I markinvesteringen fordeles før-skat udgiftsbeløbene efter de ovennævnte regler og fradrages de pågældende år.

Det er kapitalværdien (nutidsværdien) der udtrykker, hvor god investeringens økonomi er, og beløbene skal belastes (diskonteres) med en kalkulationsrentefod.

Da der regnes i løbende efter-skat kr., er det en nominel efter-skat rentefod, der

¹⁾ Omsætningsbalance: Opstilling over de forventede indtægter og udgifter i hvert år af bevoksningens levetid.

skal benyttes. Den nominelle før-skat rentefod er sat til 18%. Herved bliver efter-skat rentefoden på 7.2% ($18\% \times (1 - 0.60)$). Med den forventede inflation på 3½% svarer det til en realforrentning på 3.6% ($(7.2 - 3.5)\%/1.035$).

De to investeringer har forskellige likviditetsprofiler som følge af de uens afskrivningsregler. Dette fremgår af figuren, der grafisk udtrykker de forventede bevægelser ud af og ind i investors lomme i løbet af omdriften (sorte søjler repræsenterer skovkulturen). Søjlerne viser altså de løbende efter-skat dækningsbidrag (DB) diskonteret med 7.2%.

Det ses tydeligt, at juletræskulturen på markjorden indledningsvis belaster investors pengepung langt mere end hvis kulturen var anlagt i skoven. "Indtægterne" på markinvesteringens likviditetsprofil før høst af juletræer skyldes de forskudte afskrivninger på planter, plantning og hegn.

Det er her forudsat at investor har skattemæssigt overskud i denne periode, hvor fradragene kan udnyttes. Hvad der er sparet, er tjent!

Kapitalværdien for skovkulturen er 29.600 kr. mens den for markkulturen er 24.300 kr. (se på figurens "sum-søjler"). På grund af forskellene i afskrivningsreglerne er markkulturen altså 5.300 kr. mindre værd for investor svarende til en reduktion på ca. 18%.

Analysen er som nævnt baseret på "alt andet lige"-forudsætningen. Til ovennævnte resultat skal tilføjes, at udbyttet på markkulturen generelt er ringere end på de mere beskyttede skovkulturer.